

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ· ΚΑΙ Δ'ΕΥΘΥΝΣΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

καθηγητοῦ τῆς Γεωλογίας

ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ Πολυτεχνεῖῳ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ·

ΝΙΚ. Κ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ Δρ. Φ. Ε.

ΑΛΕΞΑΝ. Δ. ΒΑΛΒΗ Δρ. Φ. Ε.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Ἀθήναις ἑτησίᾳ Δρ. 7.—

Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις ἑτ. • 7.50

Ἐξάμηνος • 4.—

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Φρ. χρ. 8.—

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ»

Ὀδὸς Φειδῶν ἀριθ. 13

κατωτέρω τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΑΚΟΥ

13 — ΛΕΠΤΑ — 13

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Ἐρνέστου Haeckel, Ἱστορία τῆς φυσικῆς δημιουργίας ἢ περὶ τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως κατὰ μετάφρασιν Σταματίου Δ. Βάλβη, Ὑφηγητοῦ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Ἀγρευτικά τεχνάσματα διαφόρων ζῶων ὑπὸ Κ. Μητσοπούλου, τακτικοῦ καθηγητοῦ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Ἐγκυκλοπαίδεια τῆς Δασολογίας ὑπὸ Ν. Χλωροῦ. Ταξείδιον ἐν τῷ οὐρανῷ ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ Καμίλλου Φλαμπαρίωνος «Ἀστερόντα Ὀνειρα». Περὶ τῆς ηλικίας τῶν ἀστέρων κατὰ τὸν Jansen ὑπὸ Ν. Κ. Γερμανοῦ. Ὀρειολομῆν ἀντιδήλωσις. Θ. ρηὴ παράκλησις.

ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΗΑΕΚΚΕΛ,

Καθηγητοῦ τῆς Ζωολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ἰέννης

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

ἢ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ

κατὰ μετάφρασιν

ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ Δ. ΒΑΛΒΗ,

Ὑφηγητοῦ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ.

(Συνέχεια. Βλ. τὸ προηγούμενον φύλλον.)

Συνήθως ὡς κορυφαίον τῶν ἐν Γαλλίᾳ φιλοσόφων τῆς φύσεως ἀναγράφουσι οὐχὶ τὸν Lamarck ἀλλὰ τὸν Στέφανον Geoffroy Saint-Hilaire (τὸν πρεσβύτερον), γεννηθέντα τὸ 1771. ἔτος, αὐτὸν ἐκείνον τὸν ἄνδρα, ὃν ὁ Goethe μεγάλως ἐτίμα, καὶ ὃν ἤδη ἐν τοῖς προηγούμενοις εἶδομεν ὡς τὸν μᾶλλον ἀναπεπταμένον ἀντίπαλον τοῦ Κυβιέρου.

Τὰς περὶ μεταμορφώσεως τῶν ὀργανικῶν εἰδῶν ιδέας αὐτοῦ ἐξέφραξεν ὁ Geoffroy Saint-Hilaire ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἀλλ' ὅμως

μόνον κατὰ τὸ 1828. ἔτος ἐδημοσίευσεν τὸ πρῶτον αὐτάς, ἔπειτα δὲ ὑπερήσπισεν γενναίως τὰς πεποιθήσεις αὐτοῦ κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη, καὶ ἰδίως κατὰ τὸ 1830, ἐναντίον τοῦ Κυβιέρου. Ὁ Geoffroy Saint-Hilaire παραδέχεται κατὰ τὸ οὐσιώδες αὐτῆς τῆν θεωρίαν τῆς καταγωγῆς τοῦ Lamarck· ἐδόξαζε δ' ὅμως ὅτι ἡ μεταμόρφωσις τῶν ζῳικῶν καὶ φυτικῶν εἰδῶν ὀφείλεται ἤττον εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ ὀργανισμοῦ ἐνεργητικότητα (τὴν συνήθειαν, τὴν ἄσκησιν, τὴν χρῆσιν ἢ τὴν μὴ χρῆσιν τῶν ὀργάνων) ἢ εἰς τὴν ἐπενέργειαν «τοῦ περιβάλλοντος κόσμου», δη' ἀδὴ εἰς τὰς διηγετικὰς μεταβολὰς τοῦ κόσμου τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἰδίως τῆς ἀτμοσφαιρας. Κατ' αὐτὸν ὁ ὀργανισμὸς πρὸ τῶν ὄρων τοῦ ἐξωτερικοῦ περιέχοντος εἶνε μᾶλλον παθητικὸς, μᾶλλον ἀδρανής· τούναντίον δὲ κατὰ τὸν Lamarck εἶνε ἐνεργητικώτερος καὶ δραστηκώτερος. Ὁ Geoffroy δοξάζει, παραδείγματος χάριν, ὅτι διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς ποσότητος τοῦ ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ἀνθρακικοῦ ὀξέος προέκυψαν τὰ πτηνὰ ἐκ τῶν σαυροειδῶν ἑρπετῶν· διότι, τοῦ ἀέρος ἔχοντος πλειοτέραν ὀξυγόνου δαψίλειαν, τὰ τελευταῖα ταῦτα ζῷα κατέστησαν ἕνεκα τούτου ζωηρότερα καὶ μᾶλλον ἐνεργά. Ἐκ τούτου δὲ προήλθεν ὕψωσις ἐν τῇ θερμοκρασίᾳ τοῦ αἵματος αὐτῶν, μείζων τις νευρική καὶ μυϊκὴ ἐνεργητικότης, καὶ κατ' ἀκολουθίαν αἱ φολίδες μετεβλήθησαν εἰς πτερὰ κ.τ.λ. Ἀναμφιβόλως ἡ ἰδέα αὕτη κατὰ βάθος εἶνε ὀρθοτάτη. Ἀλλ' ὅμως, ὡς εἶνε βέβαιον ὅτι τροποποιήσις τις, ἐπιγενομένη εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν, καθ' ὃν τρόπον καὶ πᾶσα ἄλλη τροποποίησις, ἐπιγενομένη εἰς τοὺς ὄρους τῆς ὑπάρξεως, δύναται νὰ συντελέσῃ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς μεταμορφῶσιν τοῦ ὀργανισμοῦ, οὕτως ἐξ ἑτέρου μόνη αὕτη ἢ αἰτία εἶνε καθ' ἑαυτὴν ἡλίστα σπουδαία ἵνα δυνήθῃ τις ν' ἀπονεύμῃ εἰς αὐτὴν ἀποκλειστικῶς ἀποτέλεσμα τοιοῦτον. Ἡ αἰτία μάλιστα αὕτη ἔχει ἤττονα σημασίαν ἢ ἡ ἄσκησις καὶ ἡ συνήθεια, ἃς ἐπεκαλέσατο ἀποκλειστικῶς ὡσαύτως ὁ Lamarck. Ἡ κυρία λοιπὸν τοῦ Geoffroy ἀξία συνίσταται πρὸ πάντων ἐν τούτῳ, ὅτι ὑπεστήριξε παρὰ τὴν ἰσχυρὰν ἐπι-

δρασιν τοῦ Κυβιέρου τὴν μοναδιστικὴν ἐποπτεῖαν τῆς φύσεως, τὴν ἐνότητα τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ὀργανικῆς μορφῆς) (die Einheit der organischen Formbildung) καὶ τὴν ἐσωτερικὴν γενεαλογικὴν συγγένειαν τῶν διαφόρων ἐνοργάνων μορφῶν ἠδὴ ἐν τῷ προηγουμένῳ μαθήματι (βλ. σελ. 14) ἐμνημονεύσαμεν τῶν περιφῆμων συζητήσεων τῶν δύο τούτων μεγάλων ἀντιπάλων ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Παρισίων καὶ εἰδικῶς τῶν κρατερῶν συγκρούσεων τῆς 22. Φεβρουαρίου καὶ τῆς 19 Ἰουλίου τοῦ 1830. ἔτους, περὶ ὧν ὁ Goethe ἔλαθε τοσοῦτο ζωηρὸν διαφέρειν. Ὁ Κυβιέρως ἐθριαμβεύσει τότε ἀδιαφιλονικητικῶς (*), καὶ ἔκτοτε οὐδὲν σχεδὸν ἐν Γαλλίᾳ ἐγένετο πρὸς προαγωγὴν τῆς γενεαλογικῆς θεωρίας καὶ πρὸς τελείωσιν μοναδικῆς ἐξελικτικῆς θεωρίας. Τοιοῦτο δὲ ἀποτέλεσμα προφανῶς ἀποδοτέον εἰς τὴν ὀπισθοδρομικὴν ἐπενέργειαν, ἣν ἐξήσκησε τὸ μέγα ἐν τῇ ἐπιστῆμῃ κύριος τοῦ Κυβιέρου. Καὶ νῦν δ' ἔτι οἱ πλείστοι τῶν Γάλλων φυσιοδιφῶν εἶνε τοῦ Κυβιέρου μαθηταὶ ἢ τυφλοὶ ὀπαδοὶ. Οὐδεμίαν δ' ἐν Εὐρώπῃ ὑπάρχει χώρα ἐπιστημονικῶς μεροφωμένη, ἐν ἣ τοῦ Δαρβίνου ἢ θεωρία τοσοῦτον ὀλίγον ἐπέδρασε καὶ τοσοῦτον ὀλίγον κατενοήθη ὅσον ἐν Γαλλίᾳ. **II τῶν Παρισίων μάλιστα Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν ἐπισήμως ἀπέρριψε τὴν πρότασιν περὶ ἐκλογῆς τοῦ Δαρβίνου ὡς μέλους αὐτῆς, ἀλλὰ διὰ ταύτης τῆς ἀπορριψεως οὐδὲν ἄλλο ἔπραξεν ἢ ἐκήρυξεν ἑαυτὴν ἀναξίαν τῆς ὑπερτάτης ταύτης τιμῆς (**).** Μέχρι τοσοῦτου δ' ἐξι-

(*) Ἐν ἄλλῳ τινὶ συγγράμματι ὁ Haeckel ἐκτίθησι τὰ ἐξῆς ἀναγραφῆς ἄξια γεγονότα :

«Σχεδὸν τὸν αὐτὸν χρόνον, κατὰ τὸ 1829, ὁ θεμελιωτῆς τῆς μεταμορφωτικῆς θεωρίας, ὁ μέγας Lamarck, γενόμενος τυφλός, ἐτελεύτα τὸν φιλόπονον αὐτοῦ βίον ἐν τῇ δυστυχίᾳ καὶ τῇ πενίᾳ, ἐν ᾧ ὁ Κυβιέρως, ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ, πλήρης τιμῶν, ἦτο ἐν ὄλῃ τῇ αἰγλῇ τοῦ ὄλβου αὐτοῦ. Καὶ ὅμως, ὡς πασίγνωστον ἤδη, αἱ κατασκευθεῖσαι καὶ περιφρονηθεῖσαι θεωρίαι τοῦ Lamarck καὶ τοῦ Geoffroy περιεῖχον τὰς τιμιωτάτας τῶν ἀληθειῶν, ἐν ᾧ αἱ τοῦ Κυβιέρου περὶ τῆς δημιουργίας ἰδέαι, αἱ ὑπερφῶδες τότε θαυμασθεῖσαι καὶ ὑπὸ πάντων ἀποδεκταὶ γενόμεναι, ἐγκατελείφθησαν ἤδη καὶ ἀπερρίφθησαν ὡς πλάναι καὶ ὡς μερικοί!» βλ. Les preuves du transformisme σελ. 139—140. τῆς μεταφράσεως τοῦ Jules Soury (ἔκδ. β'). Ἀξιοσημειώτον δ' ἔτι εἶνε καὶ τὸ γεγονός ὅτι ὁ κύριος Κυβιέρως εἶχε καὶ τὴν ἀπρεπῆ μικροψυχίαν (αἱ λέξεις ὀφείλουσι ν' ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ πράγματα) νὰ παρέλθῃ ἐν σιγῇ τὸ θεσπέσιον σύγγραμμα τοῦ ἑαυτοῦ ἀντιπάλου Lamarck ἐν τῇ ἐκθέσει περὶ τῶν προόδων τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἐν ἣ ἠζήθησαν μνείας αἱ ἀσημύαται τῶν ἀνατομικῶν ἐρευνῶν!!! βλ. Προμνηθεῖα σελ. 105 Τοιοῦτος ὁ κόσμος, καὶ τοιοῦτοι πολὺλάκις οἱ μεγάλοι ἄνδρες αὐτοῦ! Ἐκ τούτου δύνανται ἴσως νὰ συμπεράνωσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγκῶσαι μετὰ πόσης εἰλικρινείας καὶ ἀμεροληψίας κρίνουσι τὸν Lamarck καὶ τὸν Darwin καὶ τὸν Haeckel οἱ παρ' ἡμῶν ΜΕΓΑΛΟΙ ἄνδρες, οἱ ἐχθροὶ τοῦ μοναδισμού! —Σημειώσεις τοῦ μεταφραστοῦ.

(**) Τὸ Γερμανικὸν κείμενον ἔχει ὡς ἐξῆς : Die Akademie der Wissenschaften in Paris hat

knüpft die ὀλίγη ἐπίδρασις καὶ κατανόησις τῆς Δαρβινικῆς θεωρίας ἐν Γαλλίᾳ, ὥστε τοῦ λοιποῦ ἐν τῇ σει-

sogar den Vorschlag, Darwin zu ihrem Mitgliede zu ernennen, ausdrücklich verworfen, und damit sich selbst dieser höchsten Ehre für unwürdig erklärt.

Ἐκτυπούμεν τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἡμετέρας μεταφράσεως δι' αἰσθητοτέρων γραμμάτων, καὶ εἰς πίστωσιν τῶν λεγομένων καταχωρίζομεν καὶ τὸ κείμενον τὸ Γερμανικόν, ἵνα ἐπιστήσωμεν μεγίστην τὴν τοῦ ἀναγνώστου προσοχὴν εἰς τὴν κρίσιν, ἣν ἀποφαίνεται ὁ μέγας ἐπιστήμων καὶ συγγραφεύς, ὃν μεταφράζομεν, δηλαδὴ ὅτι ἡ τῶν Παρισίων Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν, ἀπορρίψασα τὴν περὶ ἐκλογῆς τοῦ Δαρβίνου ὡς μέλους αὐτῆς πρότασιν, ἐκήρυξεν ἑαυτὴν ἀναξίαν τῆς ὑπερτάτης ταύτης τιμῆς. Τοσοῦτο δὲ τὸ πρᾶγμα φαίνεται ὃν ἀληθές, ὥστε ὁ Γάλλος μεταφραστῆς τοῦ Haeckel, ὁ σοφὸς Letourneau, ὑπὸ παρθενικῆς αἰδημοσύνης καταληφθεὶς ὑπὲρ τῆς τῶν Παρισίων Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, παρέλιπεν ἐν τῇ ἑαυτοῦ μεταφράσει ὀλόκληρον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος χωρίον τοῦ περιωνύμου ἡμῶν συγγραφέως! Ἐγράψαμεν ἐν ὑποσημειώσει ταῦτα, ἵνα καταστήσωμεν δῆλον τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις τίνος ἐπιστημονικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἀδικήματος ἔνοχος εἶνε ἰδίως ὁ γράψας παρ' ἡμῶν τὸ θεολογικὸν ἐκεῖνο ἀνεπιστημονικώτατον καὶ ἐξυβριστικώτατον συββάμματιον τὸ ἐπιγεγραμμένον : «Ἡ νεωτάτη τοῦ ὕλισμου φάσις ἦτο ὁ Δαρουίνισμός καὶ τὸ ἀνυπόστατον αὐτοῦ» (Ἐν Ἀθήναις. — 1876). Ἄλλ', ὡς ὁ Letourneau παραλείπει ἐξ αἰδοῦς τὸ ἰστορημα καὶ τὴν κρίσιν τοῦ Haeckel, οὗτω καὶ ἡμεῖς ἀποσιωπώμεν τὸ ὄνομα τοῦ ἐργάτου τοῦ εἰρημένου **φλαουρουγήματος**, αἰσχυρόμενοι ὅτι Ἕλληνας εἶνε ὁ γράψας αὐτό, δηλαδὴ ἀπόγονος τοῦ ἐνδοξοτάτου τῶν ἀρίων ἐθνῶν, εἰς ὃ ὀφείλεται ὁ νεώτερος πολιτισμός, καὶ εἰς οὗ τὴν ἐθνολογικὴν ἰδιοφυίαν ὑπῆρξαν αἰείποτε παντελῶς ξένοι τῶν σημετικῶν θρησκευμάτων αἱ ἔννοιαι. Ἀλλὰ καὶ ἀσχετῶς πρὸς πάντα ταῦτα μάθωμεν τοῦλάχιστον ἡμεῖς οἱ ἀμαθέστατοι, οἱ ἐλάχιστοι, οἱ ὡς ἔθνος ἐπιστημονικῶς καὶ ἠθικῶς ἀνεξέλικτοι ἔτι, μάθωμεν νὰ τιμῶμεν τοὺς μεγάλους ἐκεῖνους τῆς ἐπιστήμης ἡμιοτόμους, πρὸς ὧν τὴν κατανόησιν καὶ δὲν εἴμεθα ἔτι ἐπαρκῶς παρεσκευασμένοι, καὶ οὐς ἀτιμάζομεν οἱ πυγμαῖοι καὶ ἐξυβρίζομεν οἱ ἀνάγωγοι, μόνον καὶ μόνον ἵνα παρέχωμεν κατὰ δὴλα δείγματα τῆς εὐγενείας τῆς ὕλης, ἐξ ἧς εἶνε κεχαλκευμένη ἢ τε διάνοια καὶ ἡ καρδιά ἡμῶν. —Σημειώτεον δ' ὅμως χάριν τῆς ἀκριβείας ὅτι ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐκδόσει (Berlin, 1889) τῆς Natürliche Schöpfungs-Geschichte τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐν τῇ σημειώσει ταύτῃ χωρίον τοῦ Haeckel ἔχει ὡς ἐξῆς :

«Ἡ τῶν Παρισίων μάλιστα Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν ἀπέρριψε πολλὰκις τὴν πρότασιν περὶ ἐκλογῆς τοῦ Δαρβίνου ὡς μέλους αὐτῆς, πρὶν ἢ κηρύξῃ ἑαυτὴν ἀξίαν τῆς ὑπερτάτης ταύτης τιμῆς.»

Ὅστε κατώρθωσεν ἐπὶ τέλους ὁ Δαρβίνος νὰ ἐκλεχθῇ μέλος τῆς τῶν Παρισίων Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, δηλαδὴ κατώρθωσεν ἡ Ἀκαδημία αὕτη νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὴν τὴν ὑπερτάτην ταύτην τιμὴν! — Σημειώσεις τοῦ μεταφραστοῦ.

ρᾶ τῶν μελετῶν τούτων οὐδέποτε θὰ λάβωμεν ἀφορμὴν νὰ μνημονεύσωμεν τῶν Γάλλων φυσιοδιφῶν. Μόλις δὲ δυνάμεθα ἐκ τῶν νεωτέρων Γάλλων φυσιοδιφῶν (τῶν πρὸ τοῦ Δαρβίνου!) νὰ ἐξάρωμεν δύο διακεκριμένους βοτανικούς, τὸν Naudin (Ναυδίνον) (1850) καὶ τὸν Lecoq (1854), ἀνδρας τολμήσαντας νὰ ἐκφραστοῦσιν ἕκαστος τοῦ μεταβλητοῦ καὶ τῆς μεταμορφώσεως τῶν εἰδῶν (*).

Ἄφ' οὗ ἐξέθεμεν ἤδη τὰς ὑπηρεσίας, ἃς ἡ φιλοσοφία τῆς φύσεως παρέσχε πρὸς θεμελίωσιν τῆς γενεολογικῆς θεωρίας, ὑπολείπεται ἡμῖν νὰ ἐνασχοληθῶμεν καὶ περὶ τοῦ τρίτου μεγάλου πεπολιτισμένου τῆς Εὐρώπης ἔθνους, περὶ τῆς ἐλευθέρας Ἀγγλίας, ἥτις ἀπὸ τοῦ 1859. ἔτους ὑπῆρξε τὸ κέντρον καὶ ἡ ἀληθὴς ἐστία, ὅπου κατειργάσθη καὶ ὀριστικῶς ἀπετελέσθη ἡ θεωρία τῆς ἀνελιξεως. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος τούτου οἱ Ἄγγλοι, οἱ μετέχοντες σήμερον οὕτως ἐνεργητικῶς τῆς μεγάλης ταύτης ἐπιστημονικῆς προόδου καὶ ἀντεχόμενοι ἐν τοῖς πρώτοις τῶν αἰώνων ἀληθειῶν τῆς φυσικῆς ἱστορίας, πολὺ ὀλίγον ἐφρόντιζον καὶ περὶ τῆς ἡπειρωτικῆς φιλοσοφίας τῆς φύσεως καὶ περὶ τῆς σπουδαιότητος τῶν προόδων, ἃς ἐπετέλεσεν ἡ φιλοσοφία αὕτη, δηλαδὴ περὶ τῆς θεωρίας τῆς καταγωγῆς. Ὁ Ἔρασμος Δαρβίνος, ὁ πάππος τοῦ ἀναμορφωτοῦ τῆς γενεολογικῆς θεωρίας, εἶνε σχεδὸν ὁ μόνος Ἄγγλος φυσιοδίφης τῶν χρόνων ἐκείνων, ὃν ἔχομεν ἐνταῦθα νὰ ἀναγράψωμεν. Κατὰ τὸ 1794. ἐδημοσίευσεν σύγγραμμά ἀναγόμενον εἰς τὴν φιλοσοφίαν τῆς φύσεως ἐπιγεγραμμένον «Ζωονομικά», ἐν ᾧ ἐκφράζει ιδέας πάντη ἀναλόγους πρὸς τὰς τοῦ Goethe καὶ τοῦ Lamarck, οὓς ὅμως καθ' ὀλοκληρίαν ἠγνῶσι. Προφανῶς ἡ θεωρία τῆς καταγωγῆς ἦτο ἤδη τότε, οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ. Καὶ ὁ Ἔρασμος Δαρβίνος μεγάλην ἀποδίδωσι σπουδαιότητα εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τῶν ζῴων καὶ φυτικῶν εἰδῶν διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν ζωικῆς ἐνεργητικότητος, διὰ τοῦ προσεθισμού (Angewö nung) αὐτῶν εἰς τὰς μεταβολὰς τὰς ἐπιγενομένας εἰς τοὺς ὅρους τοῦ περιέχοντος κ.τ.λ. Ὁ φεῖλομεν δ' ἔπειτα νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ 182. ἔτος, ἢ καὶ ἰδωμεν τὸν W. Herbert ἰσχυριζόμενον ὅτι τὰ ζῴικα καὶ φυτικά εἶδη εἶνε μόνον σταθερὰ γενόμενα ποικιλία ἢ παρεκβάσεις (Spielarten). Ὡσαύτως κατὰ τὸ 1826. ἔτος ὁ Grant ἐν Ἐδιμβούργῳ ἐκήρυξεν ὅτι νέα εἶδη προέρχονται ἐξ ὕφισταμένων εἰδῶν, καὶ τοῦτο δι' ἐπιμόνου ἐργασίας μεταμορφωτικῆς. Κατὰ τὸ 1841. ἔτος ὁ Freke ἰσχυρίσθη ὅτι πάντα τὰ ἐνόργανα ὄντα καταγόγονται ἐκ μιᾶς μορφῆς ἀρχικῆς. Τὸ 1852. ἔτος ὁ Herbert Spencer ἀπέδειξε διεξοδικώτερον καὶ κατὰ τύπον φιλοσοφικὴν πολὺ ἐναργέστερον τὴν ἀνάγκην τῆς γενεολογικῆς θεωρίας· ἐθεμελίωσε δὲ κάλλιον ἔτι αὐτὴν ἐν τοῖς λαμπροῖς αὐτοῦ **Δοκιμίοις** (Essays), τοῖς δημοσιευθεῖσι κατὰ τὸ 1858. ἔτος, καὶ ἐν ταῖς

(*) Βλ. καὶ τὸ σύγγραμμά τοῦ A. de Quatrefages τὸ ἐπιγραφόμενον Charles Darwin et ses pré-curseurs Français. Étude sur le transformisme. Paris. 1870. Περὶ δὲ τοῦ Naudin βλ. τὸν αὐτὸν συγγραφέα καὶ ἐν τῷ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους Journal des Savants Janvier p. 55, n. 3. καὶ Février p. 105, n. 6.—Σημειώσεις τοῦ μεταφραστοῦ.

Ἀρχαὶς βιολογίας (Principles of Biology) (21) ταῖς δημοσιευθεῖσαις βραδύτερον. Ὁ αὐτὸς δὲ συγγραφεὺς ἔχει ἐκτὸς τούτου τὴν μεγάλην ἀξίαν ὅτι ἐφήρμοσεν εἰς τὴν ψυχολογίαν τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελιξεως, καὶ κατέδειξεν ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ ψυχικαὶ ἐνεργητικότητες καὶ αἱ δυνάμεις τοῦ πνεύματος μόνον βαθμιαίως καὶ βραδέως ἠδύναντο ν' ἀναπτυχθῶσι. Σημειώσωμεν δ' ἐν τέλει ὅτι κατὰ τὸ 1859. ἔτος ὁ πρῶτος τῶν Ἀγγλῶν ζωολόγων, ὁ Huxley, ἐκτρακτῆρισε τὴν θεωρίαν τῆς καταγωγῆς ὡς τὴν μόνην δημιουργικὴν ὑπόθεσιν τὴν δυναμένην νὰ συμβιβασθῇ μετὰ τῆς ἐπιστημονικῆς βιολογίας. Κατὰ τὸ αὐτὸ δ' ἔτος ἀνεφάνη καὶ ἡ «Εἰσαγωγή εἰς τὴν Τασμανικὴν Χλωρίδα», ἐν ἣ ὁ περίφημος Ἄγγλος βοτανικὸς Hooker παραδέχεται τὴν θεωρίαν τῆς καταγωγῆς, καὶ ὑποστηρίζει αὐτὴν δι' ἰδίων σπουδαίων παρατηρήσεων. (Ἔπεται συνέχεια.)

ΑΓΡΕΥΤΙΚΑ ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΖΩΩΝ

ὑπὸ Κ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ ἀνωμαλοκόραξ ὁ στίλβαρ, ὅστις ἔχει μέγεθος κίσεως καὶ ἴη ἐν Ἰνδίασι, φημιζεται διὰ τὸ κοινωνικὸν αὐτοῦ καὶ τὴν σύνεσιν. Ἐπειδὴ οὗτος ζῆ ἐκ τῶν λειψάνων τῆς τραπέζης τοῦ ἀνθρώπου, παρακολουθεῖ τοῦτον πανταχοῦ. Ἄμα ἰδῆ μακρόθεν ἐν τῇ πεδιάδι ἀναθρώσκουσιν στῆλην καπνοῦ, ἀμέσως, φαίνεται, συμπεραίνει, ὅτι ἐκεῖ Ἰνδοὺ τις παρασκευάζει τὸ γεῦμα αὐτοῦ, καὶ σπεύδει νὰ καλέσῃ τοὺς συντρόφους του, ὅπως φάγωσι τὰ λείψανα τῆς τραπέζης αὐτοῦ, ὅστις ἐξ εὐσπλαγχνίας κινούμενος τὰ ῥίπτει πρὸ τῆς θύρας τῆς κλύβης του. Ὁ Terrerit διηγείται τὸ ἐξῆς περίεργον πανούργημα δύο τοιοῦτων πτηνῶν κατὰ τινος κυνός. Ἐνῶ τὸ κατοικίδιον καὶ τόσον πιστὸν τῷ ἀνθρώπῳ ζῶον τοῦτο ἔτρωγε πρὸ τῆς κλύβης τοῦ κυρίου του ὅσπουν τι, ἐπλησίασε καὶ εἰς ἀνωμαλοκόραξ, ἀπρόσκλητος βέβαια, ὅπως λάβῃ μέρος εἰς τὴν τραπέζην του, πτερυγίζων περὶ αὐτὸν καὶ θορυβῶν, ὅπως ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν τοῦ τρώγοντος κυνός. Ἐπειδὴ ὅμως οὗτος εἶχε τὴν ἀγένειαν νὰ μὴ προσέξῃ εἰς τὸν φίλον τοῦτον, ἀλλ' ἐξηκολούθει τρώγων, ὁ ἀνωμαλοκόραξ ἀπῆλθε καὶ μετὰ

(21) Herbert Spencer, A System of Philosophy (1. First Principles. 2. Principles of Biology. 3. Principles of Psychology etc.). London 1867. II. E ition. — Τὸ σύγγραμμά τοῦτο μεταφράσθη Γερμανιστὶ ὑπὸ τοῦ B. Vetter. Stutt art 1876.

Εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν γαλλικὴν μεταφράσθησαν αἱ μὲν **Ἀρχαὶ Ψυχολογίας** ὑπὸ τοῦ Ribot καὶ τοῦ Espinasse (2 τόμοι εἰς 8ον, Paris, 1876), αἱ δὲ **Πρῶται Ἀρχαὶ** ὑπὸ τοῦ E. Cazes. Εἰς 8ον. Paris, 1871.—

Ἐπὶ τοῦ Cazes τοῦτου μεταφράσθησαν καὶ αἱ **Ἀρχαὶ βιολογίας** ἐν δύο τόμοις. Paris, 1877—1878. (Σημειώσεις τοῦ μεταφραστοῦ.)